

		باسمه تعالی	
 <p>نام آموزشگاه : دبیرستان فرزنانگان ۵ (فاتح) طراح : افسانه افروغی نیا</p>	<p>مدیریت آموزش و پرورش خراسان رضوی دبیرستان دوره دوم متوسطه نظری فرزنانگان ۵ اداره آموزش و پرورش ناحیه ۶ مشهد مقدس سوالات امتحان درس : فارسی ۲ پایه تحصیلی : یازدهم</p>		<p>نام و نام خانوادگی : مدت آزمون : ۱۰۰ دقیقه تاریخ آزمون : ۱۴۰۳/۳/۳ طراح : افسانه افروغی نیا</p>

پرسش‌های قلمرو زبانی (۷ نمره)

۰/۷۵	<p>کاربرد معنایی واژه «جامه» را در دو عبارت زیر بررسی کنید و بنویسید که تفاوت معنایی آنها از چه طریقی قابل فهم است ؟</p> <p>الف) جامه ها افکندند و شرعی بر وی کشیدند. ب) جامه ها بگردانید و تر وتباه شده بود.</p>	۱						
۰/۵	<p>معادل معنای واژگان «ناگهان» و «قطره» را در ابیات زیر بیابید.</p> <p>الف) همان گه یکایک ز درگاه شاه بر آمد خروشیدن دادخواه ب) جز تو که فرات رشحه ای از یم توست دریا نشنیدم که کشد مشک به دوش ناگهان [] قطره []</p>	۲						
۰/۵	<p>با توجه به جمله زیر برای واژه «صفیر» یک معادل معنایی و یک هم آوا بنویسید.</p> <p>سپیده فردای گنجه با صفیر گلوله توپ روس باز شد.</p> <table border="1" data-bbox="801 1115 1444 1232"> <tr> <td>واژه</td> <td>معادل معنایی</td> <td>هم آوا</td> </tr> <tr> <td>صفیر</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	واژه	معادل معنایی	هم آوا	صفیر			۳
واژه	معادل معنایی	هم آوا						
صفیر								
۰/۵	<p>نادرستی های املایی را به شکل درست بازنویسی کنید.</p> <p>الف) حالی ثواب آن باشد که جملگی به طریق تعاون قوتی کنید. ب) غریب به یک دقیقه چشم به عینک من دوخت.</p>	۴						
۰/۵	<p>شکل درست واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید.</p> <p>الف) حقّ این نعمت تندرستی، لختی (گذارده، گزارده) باشیم. ب) بیامد به درگاه سالار نو بدیدندش آن جا و بر خاست. (غو، قو)</p>	۵						
۰/۵	<p>در عبارت زیر یک واژه بیابید که شکل آوایی و نوشتاری یکسان ندارد؛ سپس آن را معنی کنید.</p> <p>«در لباس خوالیگری چالاک، خورش های حیوانی به او می خوراند.» []</p>	۶						
۰/۷۵	<p>با توجه به متن زیر به پرسشهای داده شده پاسخ دهید.</p> <p>«مثال داد تا دو هزار هزار درم به دیگر ممالک، به مستحقان و درویشان دهند شکر این را و نبشته آمد و به توفیع مؤکد گشت.»</p> <p>الف) یک ترکیب وصفی بنویسید. [] ب) امیر به شکرانه..... به درویشان و مستحقان صدقه داد.</p>	۷						

		پ (صورت معلوم فعل « نیشته آمد » را ذکر کنید . [
۰/۵	۸	در جمله الف « بدل » و در جمله ب « شاخص » به کار رفته است . درست ☐ نادرست ☐ الف) بهاء ولد، مناسک حج را به پایان برد، در بازگشت ، به طرف شام روانه گردید. ب) مولانا جلال الدین با همه علم خویش خدمت شمس زانو زد.						
۰/۵	۹	نقش واژه « خندان » را در دو جمله زیر بررسی کنید. الف) بهار، خندان از راه می رسد و باغچه ها را بیدار می کند. ب) کسی که با زندگی اش بیگانه بود؛ امروز به با خواندن این کتاب، خندان است.						
۰/۵	۱۰	در کدام مصراع واژه « سرخوش » نقش دستوری متفاوتی دارد؟ ۱) سرخوش از میکده با دوست به کاشانه روم ۲) درآمد سرخوش و افتادم از پای ۳) ز گوشه ای به در آ سرخوش ای سهیل سعادت ۴) بوستان دلکش و می بیغش و یاران سرخوش						
۰/۵	۱۱	با توجه به بیت « چو نمود رخ شاهد آرزو به هم حمله کردند باز از دو سو » : الف) از عبارت بالا یک واژه بیابید که تحوّل معنایی یافته باشد. ب) یک وابسته پیشین را با نوع آن مشخص کنید.						
۰/۵	۱۲	جدول زیر را کامل کنید. <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>صفت فاعلی</td> <td>صفت لیاقت</td> <td>فعل</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>خواندیم</td> </tr> </table>	صفت فاعلی	صفت لیاقت	فعل			خواندیم
صفت فاعلی	صفت لیاقت	فعل						
		خواندیم						
۰/۵	۱۳	در کدام بیت « جهش ضمیر » دیده می شود؟ ۱) دگر روز باز اتفاق اوفتاد که روزی رسان قوت روزش بداد ۲) چو صبرش نماند از ضعیفی و هوش ز دیوار محرابش آمد به گوش ۳) بخور تا توانی به بازوی خویش که سعیت بود در ترازوی خویش ۴) خدا را بر آن بنده بخشایش است که خلق از وجودش در آسایش است						
پرسش های قلمرو ادبی (۵ نمره)								
۰/۲۵	۱۴	در کدام بیت « تناقض » وجود دارد؟ الف) تا نگردي آشنا زين پرده رمزي نشنوي گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش ب) کمال عقل آن باشد در این راه که گوید نیستم از هیچ آگاه						
۰/۵	۱۵	در عبارت زیر « تشبیه » و « سجع » را مشخص کنید. درویشی را شنیدم که در آتش فاقه (فقر) می سوخت و رقعه بر خرقة همی دوخت.						

۰/۷۵	<p>در هریک از ابیات و جملات گروه «الف» کدام یک از آرایه های گروه «ب» به کار رفته است؟ در ستون (ب) یک آرایه اضافی است.</p> <table border="1" data-bbox="204 197 1394 510"> <thead> <tr> <th>ردیف</th> <th>الف</th> <th>ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱</td> <td>زمستی بر سر هر قطعه زین خاک / خدا داند چه افسرها که رفته</td> <td>حسامیزی</td> </tr> <tr> <td>۲</td> <td>فرو می ریخت گردی زعفران رنگ / به روی نیزه ها و نیزه داران</td> <td>مجاز</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">۳</td> <td rowspan="2">به نام چاشنی بخش زبانها/حلاوت سنج معنی در بیانها</td> <td>استعاره</td> </tr> <tr> <td>ایهام تناسب</td> </tr> </tbody> </table>	ردیف	الف	ب	۱	زمستی بر سر هر قطعه زین خاک / خدا داند چه افسرها که رفته	حسامیزی	۲	فرو می ریخت گردی زعفران رنگ / به روی نیزه ها و نیزه داران	مجاز	۳	به نام چاشنی بخش زبانها/حلاوت سنج معنی در بیانها	استعاره	ایهام تناسب	۱۶
ردیف	الف	ب													
۱	زمستی بر سر هر قطعه زین خاک / خدا داند چه افسرها که رفته	حسامیزی													
۲	فرو می ریخت گردی زعفران رنگ / به روی نیزه ها و نیزه داران	مجاز													
۳	به نام چاشنی بخش زبانها/حلاوت سنج معنی در بیانها	استعاره													
		ایهام تناسب													
۰/۲۵	<p>آرایه مشترک دو بیت زیر چیست؟ الف) ای کعبه به داغ ماتمت نیلی پوش ب) بید مجنون در تمام عمر سر بالا نکرد الف) جناس ☐ (ب) مراعات نظیر ☐ (ج) حُسن تعلیل ☐ (د) تناقض ☐</p> <p>وزتشنگی ات فرات در جوش و خروش حاصل بی حاصلی نبود به جز شرمندگی</p>	۱۷													
۰/۲۵	<p>مشبّه به در عبارت مقابل کدام است؟ «از تجارب برای دفع حوادث سلاح ها توان ساخت.»</p>	۱۸													
۰/۵	<p>واژه های قافیه در بیت زیر منجر به آفرینش کدام آرایه ادبی شده است؟ الف) آتش است این بانگ و نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد []</p>	۱۹													
۰/۵	<p>دو بیت زیر گویای زمینه در حماسه است. از آن چرم کاهنگران پشت پای همان کاوه آن بر سر نیزه کرد بپوشند هنگام زخم درای همان گه ز بازار برخاست گرد</p>	۲۰													
۱	<p>نام پدید آورندگان آثار زیر را بنویسید. (۱) دیوان غربی - شرقی: [] (۲) روزها: [] (۳) ماه نو و مرغان آواره: [] (۴) زندان موصل: []</p>	۲۱													
۱	<p>بیت قبل از بیت زیر را بنویسید. دفاع از وطن، کیش فرزانی است گذشتن ز جان، رسم مردانگی است.</p>	۲۲													

<p>۰/۷۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۷۵</p> <p>۰/۵</p>	<p>سروده ها و عبارت های زیر را به نثر روان و امروزی بنویسید.</p> <p>الف) یقین مرد را دیده بیننده کرد / شد و تکیه بر آفریننده کرد.</p> <p>ب) سفر بر مدار خطر کرده اند.</p> <p>پ) بزد بر سرش ترگ، بشکست خرد.</p> <p>ت) روح را خاک نتواند که مبدل به غبارش سازد.</p> <p>ث) عزرائیل به قهر یک قبضه خاک از روی زمین برگرفت.</p> <p>ج) خویشتن را ضیعتکی حلال خردند.</p> <p>چ) صیاد گرازان به تگ ایستاد تا ایشان را در ضبط آرد.</p> <p>ح) دسته های عینک و نخ، قوز بالا قوز بود.</p>	<p>۲۳</p>
<p>۰/۲۵</p>	<p>کدام بیت بیانگر فضای حکومتی «ضحاک» می باشد؟</p> <p>۱) ز فکر تفرقه بازآی تا شوی مجموع / به حکم آن که چو شد اهرمن، سروش آمد</p> <p>۲) رند عالم سوز را با مصلحت بینی چه کار؟ / کار ملک است آن که تدبیر و تأمل بایدش</p> <p>۳) خلوت دل نیست جای صحبت اصداد/ دیو چو بیرون رود فرشته درآید</p> <p>۴) پری نهفته رخ و دیو در کرشمه حسن / بسوخت دیده ز حیرت که این چه بوالعجبی است (بوالعجبی: شگفتی)</p>	<p>۲۴</p>
<p>۰/۷۵</p>	<p>در بیت «صورت بی صورت بی حد غیب / ز آینه دل تافت بر موسی ز جیب» چگونه با بیت زیر ارتباط مفهومی پیدا می کند؟</p> <p>آینه عشق است اندر دل نهان / در میان جان جمال حق عیان</p>	<p>۲۵</p>
<p>۰/۷۵</p>	<p>مفهوم هر نمونه را به صورت کوتاه بنویسید.</p> <p>الف) ولی چندان که برگ از شاخه می ریخت / دو چندان می شکفت و برگ می کرد.</p> <p>[]</p> <p>ب) هر عصب و فکر به منبع بی شائبه ایمان وصل بود که خوب و بد را به عنوان مشیت الهی می پذیرفت.</p> <p>[]</p> <p>پ) دو برادری به علم یزید می مانید . []</p>	<p>۲۶</p>
<p>۰/۲۵</p>	<p>مفهوم مشترک دو بیت زیر چیست؟</p> <p>الف) مگو سوخت جان من از فرط عشق / خموشی است هان! اولین شرط عشق</p> <p>ب) ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد</p>	<p>۲۷</p>

۰/۵	با توجه به بیت « بیوید کاین مهتر آهرمن است جهان آفرین را به دل دشمن است » فردوسی چه دلیلی برای قیام مردم علیه ضحاک عنوان کرده است؟ (یک دلیل کافی است)	۲۸
۰/۲۵	مفهوم عبارت «و کار همیشه تهی است؛ مگر آن که مهری باشد.» با مفهوم کدام بیت تناسب دارد؟ (۱) به حکم عقل عمل در طریق عشق مکن/ که راه دور کند رهبری که دانا نیست (۲) هر خلل کاندل عمل بینی ز نقصان دل است/ رخنه کاندل قصر بینی از قصور قیصر است (۳) کسی که او نظر مهر در زمانه کند/ چنان سزد که همه کار عاقلانه کند (۴) شراب و عیش نهران چیست؟ کار بی بنیاد/ زدیم بر صف رندان و هر چه بادا باد	۲۹
۰/۵	چرا دو گزینه زیر دارای مفهوم مقابل هم هستند؟ الف) بگذار بر پشت زین خود معتبر بمانم ب) تو در کلبه و خیمه خویش باز بمان	۳۰
۰/۷۵	مفهوم «عشق» در کدام بیت متفاوت است؟ توضیح دهید. (۱) دریاب که مبتلای عشقم/ آزاد کن از بلای عشقم (۲) گویند ز عشق کن جدایی/ این نیست طریق آشنایی (۳) پرورده عشق شد سرشتم/ جز عشق مباد سرنوشتم (۴) کز عشق به غایتی رسانم/ کاو ماند اگرچه من نمانم	۳۱
۲۰	تلاشتان پر ثمر باد . افسانه افروغی نیا	جمع نمره

پاسخنامه :

قلمرو زبانی ۷ نمره

- ۱- الف) گستردنی ۰/۲۵ ب) لباس ۰/۲۵ از طریق هم نشینی ۰/۲۵
- ۲- ناگهان : یکایک ۰/۲۵ / قطره : رشحه ۰/۲۵
- ۳- معادل معنایی : بانگ ، آواز ، صدا ۰/۲۵ / هم آوا : سفیر ۰/۲۵
- ۴- الف) صواب ۰/۲۵ / ب) قریب ۰/۲۵
- ۵- الف) گزارده ۰/۲۵ / ب) غو ۰/۲۵
- ۶- خوالیگر ۰/۲۵ / آشپز ۰/۲۵
- ۷- الف) دوهزارهزار درم یا دیگر ممالک ۰/۲۵ / ب) به شکرانه سلامتی بازیافته ۰/۲۵ / پ) نوشت ۰/۲۵
- ۸- نادرست ۰/۵

- ۹- الف) قید ۰/۲۵ / ب) مسند ۰/۲۵
- ۱۰- گزینه ۴ فقط سرخوش نقش مسند دارد و در سایر گزینه نقش قید دارد. ۰/۵
- ۱۱- الف) شاهد ۰/۲۵ / ب) دو سو : دو صفت شمارشی ۰/۲۵
- ۱۲- صفت فاعلی : خوانا ۰/۲۵ / صفت لیاقت : خواندنی ۰/۲۵
- ۱۳- گزینه ۲ ۰/۲۵

قلمرو ادبی ۵ نمره

- ۱۴- گزینه ب ۰/۲۵
- ۱۵- آتش فاقه : تشبیه ۰/۲۵ / می سوخت و همی دوخت : سجع ۰/۲۵
- ۱۶- ۱) مجاز ۰/۲۵ ۲) استعاره ۰/۲۵ ۳) حسامیزی ۰/۲۵
- ۱۷- حسن تعلیل ۰/۲۵
- ۱۸- مشبه به : سلاح ۰/۲۵
- ۱۹- جناس تام ۰/۵
- ۲۰- قهرمانی - ملی ۰/۵
- ۲۱- ۱) گوته ۰/۲۵ ۲) اسلامی ندوشن ۰/۲۵ ۳) رابیند رانات تاگور ۰/۲۵ ۴) کامور بخشایش ۰/۲۵

۲۲- کنم جان خود را فدای وطن ۰/۵ که با او چنین است پیمان من ۰/۵

قلمرو فکری ۸ نمره

۲۳- مطابق معنایی که همکاران ارجمند به دانش آموزان گفته اند. از قسمت الف تا ح ۴ نمره

۲۴- ۴ ۰/۲۵

۲۵- تجلی الطاف الوهیت بر بندگان مخلص ۰/۷۵

۲۶- الف (تعداد زیاد سربازان مغول ۰/۲۵ ب) توکل و اتصال به بارگاه خداوندی ۰/۲۵ پ (قد بلند بودن ۰/۲۵

۲۷- راز دار بودن ۰/۲۵

۲۸- بی ایمانی ضحاک و اینکه خدا را نمی پرستید. ۰/۵

۲۹- گزینه ۲ (مفهوم : عمل خالی از مهربانی پوچ است) ۰/۲۵

۳۰- زیرا مفهوم گزینه «الف» مفهوم سفر کردن و گزینه «ب» سفر نکردن و در خانه ماندن است . ۰/۵

۳۱- در گزینه ۱ عشق به بلا تشبیه شده و در سایر گزینه ها عشق ستوده شده است. ۰/۷۵

